

EDUSTAJA-ALOITE 2/2014 "VAIHTOEHTOJEN LISÄÄMINEN AVIOLIITTOON VIHKIMISEN KAAVAAN TILANTEISSA, JOISSA TOISELLA TAI MOLEMMILLA VIHITTÄVISTÄ ON LAPSIA"

Kirkolliskokouksen käsikirjavalioikunta on pyytänyt 8.5.2014 päivätyllä kirjeellä piispainkokoukselta lausuntoa kirkolliskokoukselle jätetystä edustaja-aloitteesta 2/2014, jonka ovat allekirjoittaneet edustajat Markku Orsila, Antti Sipola ja Mika Nurmi.

Edustaja-aloitteen keskeinen sisältö

Aloitteessa esitetään, että kirkolliskokous päättäisi valmistella kirkollisten toimitusten kirjaan lisämateriaalia sellaisia avioliittoon vihkimisiä varten, joissa jommallakummalla tai molemmilla vihittävistä on lapsia. Aloitteen fokuksessa ovat uusperheet, mutta lisämateriaalia voitaisiin soveltaa avioliitossa olevien avioliittoon vihkimisissä, silloin kun vihittävillä on lapsia.

Aloitteessa esitetään esimerkiksi lisättäväksi uusia kysymyksiä avioliiton vihkimisen kaavaan, joissa sitouduttaisiin puolison rinnalla myös tämän lapsiin. Aloitteeseen on sisällytetty muutama vaihtoehtoinen luonnostelma siitä, millaisia nämä lapset huomioivat kysymykset voisivat olla. Annetut esimerkit on muotoiltu tietoisesti sellaisiksi, että niihin voidaan vastata joko "tahdon" tai "olen".

Aloitteen mukaan kysymykset tulisi muotoilla siten, että "niissä ei luvata liikaa ja luvata liian suurelta tuntuvia ja mahdottomia asioita". Kyse on ennemmin kunnioituksen, turvan ja huolenpidon lupaamisesta kuin puolison lasten rakastamisesta.

Nykyiseen vihkikaavaan nähden uutena asiana aloite esittää myös mahdollisuutta siihen, että sormusrukouksessa mainittaisiin perhe ja että lapset otettaisiin mukaan avioparin siunaamiseen. Lisäksi aloitteessa toivotaan yleisemminkin rohkaistavan siihen, että lapset voisivat ottaa osaa vanhempien vihkitöihin toimittamalla erilaisia pieniä tehtäviä.

Esimerkeistä huolimatta aloitteeseen ei sisälly yksityiskohtaista esitystä lisämateriaalista: aloite koskee tarkkaan ottaen vain sitä, että ryhdytään valmistelevaan uusperheiden todellisuuden huomioivaa lisämateriaalia Kirkollisten toimitusten kirjaan.

Aloitteesta käy ilmi, että siinä esitetyn lisämateriaalin tavoitteena on

- vahvistaa aikuisten ja lasten välistä yhteyttä uuden perheen muodostuessa
- luoda tilaa sille, että lapset tulisivat otetuksi huomioon avioliittoon vihkimisen juhlassa, sillä solmittava avioliitto vaikuttaa myös lasten elämään.

Aloitteessa nähdään myös, että esitetty lisämateriaali

- antaisi myönteisen viestin yhteiskunnan suuntaan kirkon suhtautumisesta uusperheiden elämäntilanteisiin
- rohkaisisi uusperheen muodostavia pareja hakemaan kirkollista avioliittoon vihkimistä.

Aloitteessa esitetään uusia osioita vapaaehtoisina vaihtoehtoina, mitä voitaisiin alleviivata liittämällä lisämateriaali Kirkollisten toimitusten kirjaan sisennettynä. Aloite ei koske vain alaikäisiä lapsia, vaan myös täysi-ikäiset lapset voitaisiin sen mukaan huomioida niin haluttaessa.

Nykyisessä muodossaan aloite koskee vain kirkollista avioliittoon vihkimistä, sillä siinä ei esitetä vastaavaa lisämateriaalia morsiusmessun tai avioliittoon siunaamisen kaavoihin. Lienee kuitenkin ajateltava, että aloitteen mahdollinen hyväksyminen vaatisi vastaavien muutosten tekemistä myös morsiusmessun ja avioliiton siunaamisen kaavoihin. Tämä vastaisi aloitteen henkeä.

Edustaja-aloitteen arviointia

Piispainkokous kiinnittää huomionsa siihen, että käytännön pastoraalisista tarpeista nousevan aloitteen taustaoletuksina ovat kirkkomme avioliittokäsitys ja kirkkomme omaksuma käytäntö vihkiä myös eronneita uuteen avioliittoon. (Kirkkomme avioliittokäsityksestä ks. esim. *Parisuhdelain seuraukset kirkossa: Piispainkokouksen selvitys kirkolliskokoukselle 2010*, s. 128–129.) Edustaja-aloitteen arviointi ei näin ollen edellytä avioliittokäsitykseen liittyvää periaatteellista pohdintaa vaan ainoastaan sen arvioimista, ovatko edustaja-aloitteen tavoitteet kannatettavia ja mikä olisi paras keino niiden saavuttamiseksi tässä nimenomaisessa kysymyksessä.

Koska aloitteessa ei esitetä yksityiskohtaista muotoilua esitetyistä uudesta materiaalista vaan annetaan vain alustavia esimerkkejä, piispainkokous ei arvioi näiden sanamuotoja. Mikäli kirkolliskokous päättää ryhtyä aloitteen mukaisiin toimenpiteisiin, kirkkokäsikirjan lisämateriaalin yksityiskohtainen arvio tapahtuu myöhemmässä vaiheessa.

Teologisia näkökulmia

Edustaja-aloitteen esitys lisämateriaaliksi pyrkii ensi sijassa siihen, että uusperheiden lapset tulisivat paremmin huomioiduiksi uusperhettä muodostettaessa. Tämä tavoite on piispainkokouksen mielestä kaikin puolin kannatettava.

Aloitteen peruspyrkimys on ilmeisessä linjassa sen avoimuuden ja kunnioituksen kanssa, mitä Jeesus osoitti evankeliumien mukaan lapsia kohtaan (esim. Mark. 10:13–16): samassa hengessä lapsille halutaan antaa tunnustettu asema kirkollisessa toimituksessa, jossa solmitaan juhlavasti heidän vanhempansa avioliitto ja rukoillaan tämän puolesta.

Aloite ilmentää pastoraalista realismia ottaessaan vakavasti sen, että monilla avioliiton kirkollisesti solmivilla on jo lapsia aiemmista avio- tai avioliitoista. Kirkon toimintaympäristönä on yhteiskunta, jossa avioerot ja siksi myös uudelleen avioitumiset ovat yleisiä. Siksi on kysyttävä, miten kirkko voi tukea omalta osaltaan uusperheitä. Samalla on muistettava, että kaikkien uusperheiden taustalla ei ole avioeroa vaan uusperheitä muodostavat myös leskeksi jääneet ja sellaiset yksinhuoltajat, joilla ei koskaan ole ollut rinnalla puolisoa.

Piispainkokous yhtyy aloitteen perustavoitteeseen mutta haluaa nostaa esille syventäviä näkökulmia.

Ensiksikin on todettava, että luterilaisesta näkökulmasta katsoen avioliittoon vihkimisen toimitus *per se* kuuluu niihin asioihin, joissa vallitsee vaihtelevia käytäntöjä (*ad iudicia*). Yksimielisyyden ohjeessa (10: 9) todetaan kirkollisista menoista, että näitä voidaan muuttaa, jotta vaihtuvissa tilanteissa edistetään ”hyvää järjestystä, kristillistä kurinalaisuutta, evankelista hurskautta ja kirkon rakentumista”. Martti Luther korostaa Vähä katekismuksen liitteenä olevassa Oppaassa tavallisille papeille avioliiton kuuluvan yhteiskunnallisen järjestyksen piiriin, minkä takia sen toimittamisessa tulee noudattaa paikallisia tapoja.

Tästä näkökulmasta uusien kysymysten lisäämiselle avioliiton vihkimisen kaavaan ei ole teologista esitettyä. Olennaista on arvioida, edistetäänkö uudella käytännöllä seurakunnan työn pastoraalisia päämääriä parhaalla mahdollisella tavalla. Tätä arvioitaessa on huomioitava, mikä on eri kirkollisten toimitusten tarkoitus kristittyjen elämässä.

Ison katekismuksen (1, 207) mukaan Jumala on asettanut avioliiton, jotta aviopuolisot ”pysyvät yhdessä, ovat hedelmällisiä, synnyttävät, ruokkivat ja kasvattavat lapsia Jumalan kunniaksi”. Näin ollen avioliiton yksi keskeinen ulottuvuus liittyy lapsiin ja näiden kasvattamiseen. Tästä näkökulmasta jo olemassa olevien lasten huomioiminen vihkitöimituksessa on perusteltua.

Myös käytännön pastoraaliset syyt näyttäisivät tukevan edustaja-aloitteen pyrkimyksiä.

Useimmissa tapauksissa vanhemman solmima uusi avioliitto vaikuttaa hyvin vahvasti lasten elämään. Lapsi vaikuttaa vastavuoroisesti lapsen vanhemman kanssa avioituvan aikuisen elämään. Asetelma on usein sensitiivinen ja monille jännitteille altis, joten kirkon tulee mahdollisuuksien mukaan olla tuke-massa ja vahvistamassa uusperheen muodostumista.

Toisaalta voidaan kysyä kriittisesti, onko oikea paikka lasten huomioimiseen nimenomaan kysymyksissä, jotka ovat aviopuolisoiksi julistamisen ohessa vihkitöimituksen juridisesti konstitutiivinen osa. Lisäkysymykset saattaisivat jopa hämärtää vihkitöimituksen varsinaista painopistettä: vihkimisessä liitetään yhteen nimenomaan vihittävät aviopuolisot, joiden tahtoa avioliiton solmimiseen kysytään. Olisi myös mahdollista vastata kieltävästi lapsia koskeviin kysymyksiin ilman, että tällä olisi seuraamuksia vihkitöimituksen pätevyys tai toimituksen jatkamisen kannalta.

Piispainkokous on aiemmin kiteyttänyt vihkitöimituksen ”ydinelementin” seuraavasti (*Sinä olet kanssani: Kirkollisten toimitusten opas* 2009, s. 73):

Kysymys (kohta 8) on luonteeltaan sekä suostumus (”tahdotko ottaa”) että lupaus (”tahdotko osoittaa”). Teologisesti ja oikeudellisesti on välttämätöntä, että molemmat puoliset solmivat avioliiton vapaaehtoisesti ja ilmaisevat suostumuksensa julkisesti. Vanhan periaatteen mukaan ”suostumus tekee avioliiton”. Siksi vihkimisessä tulee kysyä molemmilta erikseen, tahtovatko he ottaa kumppaninsa aviopuolisokseen. Samalla puoliset antavat avioliittolupauksensa, jonka mukaan he tahtovat osoittaa toisilleen uskollisuutta ja rak-kautta kaikkina päivinä.

Aviopuolisoiden keskinäisen sitoutumisen myötä tulee tietenkin *de facto* yhdistettyä iso joukko muita asioita, vaikka tämä ulottuvuus ei korostuisikaan omassa yhteiskunnassamme vallalla olevassa ajattelu-

tavassa. Individualistisen kulttuurin vastapainoksi on siksi hyvä muistuttaa ”laajemmasta perhepiiristä” ja etenkin puolison lapsiin liittyvistä vastuista.

Voidaan kuitenkin kysyä, olisiko tähän tarkoitukseen vihkitoitituksen ydintä parempi paikka esimerkiksi toimituskeskustelussa, vihkitoititukseen sisältyvissä johdantosanoissa, puheessa tai esirukouksissa. Voimassa oleva vihkitoitituksen kaava antaa monia mahdollisuuksia tilannekohtaisiin sovelluksiin. Lapset voivat myös osallistua vihkitoitituksen toteuttamiseen morsiusparin jäljessä kulkevana morsiuksittain tai sulhaspoikina ja tekstinlukijoina.

Piispainkokouksen arvion mukaan lapsia koskevien kysymysten lisääminen Kirkollisten toimitusten kirjaan on ylimitoitettu vastaus sinänsä tärkeään pastoraaliseen haasteeseen, etenkin kun edustajaaloitteen tavoitteita uusperheiden vahvistamiseksi voidaan edistää muilla tavoin. Nykyinen avioliittoon vihkimisen kaava ja vihkitoititukseen liittyvät käytännöt mahdollistavat jo lasten huomioimisen ja mukaan ottamisen. Papistoa ja seurakuntalaisia on syytä rohkaista ja opastaa suunnittelemaan toimituksia siten, että uusperheiden lapset tulevat huomioiduksi kulloiseenkin tilanteeseen sopivalla tavalla.

Sielunhoidollisia näkökulmia

Edellisten teologisten ja osin kirkko-oikeudellisten näkökulmien ohessa piispainkokous haluaa nostaa esille pastoraalipsykologisia näkökulmia.

Uusperheen puolisoitten historia kuten myös perheenjäsenten keskinäinen dynamiikka vaihtelevat perhekohtaisesti. Tästä syystä uusperheiden vihkitoitituksiin tarkoitettu yhdenmukainen lisämateriaali ei välttämättä ole pastoraalisesti toimivin ratkaisu.

Mikäli lisäkysymykset – kuten edustajaaloitteessa esitetään – liitettäisiin avioliittoon vihkimisen kaavan konstitutiiviseen osaan, niistä tulisi sanamuodoltaan sidottuja. Voi olla kuitenkin vaikeaa, jopa mahdollista muotoilla sellaiset kysymykset, jotka soveltuisivat ongelmitta kaikkiin kuviteltavissa oleviin tilanteisiin.

On myös mahdollista, että lasten osallistumista ja huomioimista vahvistava lisämateriaali johtaisi tarpeettomiin jännitteisiin sensitiivisimmissä tapauksissa. Uusperheiden tapauksissa kirkon tulee arvioida toimintaansa ohjaavia periaatteita mahdollisuuksien mukaan myös entisten puolisoitten (tai muiden huoltajien) näkökulmasta.

Jos aiemman parisuhteen päättymiseen on liittynyt dramatiikkaa, avioliittoon vihittävien puolisoitten tunnemaailma saattaa poiketa paljonkin heidän aiempien puolisoittensa tunteista. Vaikka aikuisten väliset suhteet olisivat jännitteiset tai jopa rikkoutuneet, lapset yhdistävät useimmissa tapauksissa heidän vanhempinsa eriytyneitä elämämpiirejä kuljettamalla tietoa ja jopa tunteita.

Tästä näkökulmasta arvioiden sellaiset vihkitoitituksen osat, joissa korostetaan lasten roolia solmittavassa uudessa avioliitossa, saattavat näyttäytyä ongelmallisina. Mikäli toinen biologinen vanhempi ei pysty hyväksymään entisen kumppaninsa uutta parisuhdetta, lasten ottaminen korkealla profiililla mukaan itse toimitukseen saattaa pahentaa jo muutenkin tulehtunutta tilannetta.

Edustaja-aloitteessa korostetaan lisämateriaalin vapaaehtoisuutta, mitä piispainkokous pitää tärkeänä. Samalla on kuitenkin ilmeistä, että Kirkollisten toimitusten kirjassa sisennettynäkin olevat kysymykset nousevat esille ja ikään kuin vaativat kannanottoa sille, hyödynnetäänkö niitä vai ei. Toisin sanoen, vihkikaavaan sisällytetyt, lapsia koskevat kysymykset saattavat viedä tilaa tapauskohtaiselta pastoraaliselta harkinnalta.

On ilmiselvää, että potentiaalisia jännitteitä ei voida täysin välttää. Vihkipappi ei voi toimia eroterapeutina tai erotuomarina. Voidaan jopa ajatella, että lasten läsnäolo vihkitoimituksessa ja heidän huomioimisensa (esim. puheessa ja esirukouksissa) lienee pääsääntöisesti suotavaa. Samalla pitää kuitenkin kysyä, mihin kohtaan milloinkin hahmottuu se raja, jonka jälkeen hyvä aikomus kääntyy tarkoitustaan vastaan.

On myös mahdollista, että vihittävien puolisoiden kesken syntyy erimielisyyttä lasten roolista toimituksessa. Jos vihkikaavaan liitetään lapsia koskevia kysymyksiä, nämä saattavat nostaa esille pinnan alla olevia jännitteitä: toinen vihittävistä haluaisi käytettävän käsikirjan antamia vaihtoehtoja kaikessa runsaudessaan, kun taas toinen vihittävistä kokee lasten tunkeutuvan niitten myötä parisuhteen solmimisen ytimeen.

Myös lasten suhtautuminen uuteen avioliittoon saattaa olla kielteinen, jolloin liian vahva rooli toimituksessa saati tällaiseen painostaminen ennemmin vaikeuttavat kuin edistävät uusperheen muodostumista.

Toimituskeskustelu on aina tärkeä osa papin työtä, mutta uusperheiden kohdalla sen merkitys vain korostuu. Papin on syytä kysyä vihittävien ajatuksia siitä, miten nämä haluaisivat lasten tulevan huomioituksi vihkitilanteessa. Mutta myös lasta tulee kuulla häntä koskevassa asiassa, etenkin jos lapsi on siinä iässä, että pystyy ymmärtämään häntä koskevan asian. On syytä varoa asettamasta lasta tilanteeseen, jossa hän joutuu valitsemaan, kummalle vanhemmistaan hän on lojaali. Tärkeä on myös havaita, että kirkollinen toimitus ei muuta lasten huoltajuutta. Kirkollisen toimituksen sanamuodon ei tule hämärtää tätä tosiasiaa.

Papin on useimmiten mahdotonta toimituskeskustelun perusteella muodostaa kattavaa ja luotettavaa kokonaiskuvaa siitä ihmissuhteiden verkostosta, jossa uusperheen muodostaminen tapahtuu. Toisaalta vihjeet siitä, että tilanteeseen liittyy dramatiikkaa ja ylimääräisiä jännitteitä, vaativat herkkyyttä vihkitoimituksen järjestämisessä: papin lienee tällaisessa tilanteessa syytä tarjota matalan profiilin mukaisia vaihtoehtoja lasten huomioimiseksi, mitä saattaisi vaikeuttaa, jos kirkkokäsikirja tarjoaisi valmiita ratkaisumalleja.

Piispainkokous korostaa, että kirkon on ajateltava mahdollisimman laaja-alaisesti muotoillessaan liturgiansa ja ohjatessaan työntekijöitään pastoraalisiin sovelluksiin: uusperheiden kohdalla tämä merkitsee sitä, että ymmärretään uusperheen paikantuvan osaksi monimutkaista, joskus jännitteistäkin ihmissuhteiden verkostoa. Papilta uusperheiden vihkiminen vaatii tunneälyä ja riittävää ymmärrystä elämän realiteeteista. Kirkkokäsikirjan ei tule rajoittaa pastoraalista harkintaa tarjoamalla monimutkaisiin tilanteisiin liian lukittuja ja "loppuun asti ajateltuja" toimintamalleja. Edustaja-aloitteessa esitetyt lapsia koskevat kysymykset saattavat hyvästä aikomuksestaan huolimatta joissain tilanteissa muodostua tällaisiksi.

Kysymys pariskuntien erilaisten elämäntilanteiden huomioimisesta avioliittoa solmittaessa

Nykyisin yhä useampi vihkipari on eronnut aiemmasta liitosta ja/tai elänyt yhdessä ennen vihkimistä. Monilla on myös lapsia. Tilanteet vaihtelevat suuresti, samoin niihin liittyvä tunneilmasto. Olennaista on kysyä, mitkä ovat parhaimpia tapoja, joilla kirkko voi tukea perheenjäsenten yhteenkuuluvuutta.

Edustaja-aloitteesta käydyssä kirkolliskokouksen lähetekeskustelussa kuten sen saamassa mediahuomiossa nousi etualalle ehdotus lapsia koskevien kysymysten lisäämisestä avioliittoon vihkimisen kaavaan.

Uudet kysymykset korostuvat myös itse aloitteessa, vaikka edustaja-aloitteen varsinainen ponsi jää avoimemmaksi: siinä esitetään, että kirkolliskokous ”päättää valmistella kirkollisten toimitusten kirjaan lisämateriaalin vihkitoimituksia varten.” Materiaalista todetaan, että se ”ottaa huomioon uusperheet ja muut perheet, joissa on lapsia”. Aloitteen perustelutekstissä lisämateriaali samastuu kuitenkin ennen muuta uusiin kysymyksiin.

Kuten edellä on osoitettu, lapsia koskevien lisäkysymysten liittäminen osaksi vihkikaavan kysymysosiota osoittautuu ongelmalliseksi ja saattaa jopa kääntyä edustaja-aloitteen varsinaisia tavoitteita vastaan.

Piispainkokouksen mukaan uusien kysymysten laatimisen sijasta voitaisiin seurakuntia rohkaista soveltamaan voimassa olevan Kirkollisten toimitusten kirjan kaavoja. Nykyisissä avioliittoon vihkimisen, morsiusmessun ja avioliiton siunaamisen kaavoissa on monia kohtia, joihin voidaan laatia hyvinkin vapaasti kunkin pariskunnan erilaisen tilanteen huomioivaa materiaalia. Esimerkiksi avioliittoon vihkimisen kaavassa tällaisia kohtia ovat johdantosanat (3), puhe (7) ja yhteinen esirukous (13).

Johdantosanat ja puhe antavat mahdollisuuden rohkaista vihittäviä sitoutumaan toisiinsa ja lapsiin. Yhteisessä esirukouksessa pappi voi mainita lapset ja rukoilla heidän ja koko perheen puolesta. Esirukous voidaan toteuttaa siten, että toisen tai molempien vihittävien lapsi tai lapset lukevat rukouksen vihittävien ja koko perheen puolesta. Muutoinkin nykyiset käsikirjan ohjeet ja jumalanpalveluselämän oppaat kannustavat laatimaan esirukouksen yhdessä ja kuhunkin tilanteeseen sopivaksi yhdessä asiainosaisien kanssa. Tätä mahdollisuutta tulisi käyttää nykyistä rohkeammin.

Raamatuntekstien valinnassa on suuri vapaus, mikä antaa mahdollisuuksia luoville ratkaisuille: jos pariskunnalla on lapsia, voidaan perinteisten vihkitekstien rinnalle valita esimerkiksi lapsia käsitteleviä tekstejä. Vapautta on myös musiikin valinnassa, joskin sen yhteydessä tulee huomioida rubriikkiteksti: ”Musiikin valinnassa tulee ottaa huomioon toimituksen jumalanpalvelusluonne”.

Pappien ordinaatiovalmennuksessa ja muussa koulutuksessa tulee kiinnittää huomiota uusperheiden elämään liittyviin kysymyksiin. Tähän on hyvät mahdollisuudet nyt, kun uusien pappien ordinaatiovalmennus laajenee vuoden 2015 alusta.

Toimituskeskustelussa papin tulee perehtyä kokonaisvaltaisesti perheen elämäntilanteeseen ja pyrkiä tukemaan vihittävien ja heidän lastensa yhteenkuuluvuutta. Myös toimituksen jälkeen papilla on mahdollisuus pitää yhteyttä perheeseen.

Avioliittoon vihkimisiä ajatellen kiinnostava ekumeeninen vertailukohta löytyy ortodoksisesta perinteestä. Siinä tunnetaan jo vanhastaan erityiset rukoukset toiseen ja myös kolmanteen avioliittoon vihittäville. Rukoukset sisältävät katumuksen ulottuvuuden, mikä tuo vihkitoitukseen realismia. Ortodoksisen vihkitoituksen litanioihin voidaan myös helposti lisätä esimerkiksi vihittävien puolisoitten lasten nimet.

Oman kirkkomme avioliiton solmimisen kaavoissa viitataan kyllä elämän varrella kohdattaviin yleisiin vastoinkäymisiin. Sen sijaan ihmisen heikkouteen, erehdyksiin ja katumukseen viitataan vähemmän – selkeimmin morsiusmessun johdantosanojen jälkimmäisessä vaihtoehdossa. Tämän kaltaisella materiaalilla voisi olla kuitenkin tarvetta, jotta avioliittoon solmimisissa voitaisiin huomioida erilaiset perheet ja parisuhdehistoriat.

Kuten edellä on todettu, Kirkollisten toimitusten kirja antaa jo nykyisellään mahdollisuuden laatia kuhunkin vihkimiseen erityisesti sopivia rukouksia ja puheita. Samalla on kuitenkin huomattava, että kirkkokäsikirjan tekstit ja niiden käyttöön liittyvä ohjeistus vaikuttavat vihkitilaisuuden suunnitteluun ja ohjaavat myös pappia. Edustaja-aloite nostaakin esille sellaisen materiaalin tarpeen, joka auttaisi tekemään avioliiton solmimiseen liittyvistä toimituksista sellaisia, että nämä heijastelisivat entistä paremmin vihittävien pariskuntien erilaisia elämäntilanteita.

Piispainkokous pitää parhaana vaihtoehtona sitä, että Kirkkohallitus tuottaisi rukousaineistoa, jota voitaisiin käyttää uusperheiden vihkimisissä. Tärkeää on, että mahdollinen lisämateriaali edistää uusperheen rakentumista ilman vaikutelmaa, että lapset tulisivat sen myötä osaksi avioliittoon vihkimisen rituaalia. Näin vältetään aiemmin pohditut ongelmat, jotka saattavat seurata lasten roolia liian vahvasti painottavista ratkaisuista.

Arvioitavana olevan edustaja-aloitteen tavoitteena on ollut uusperheiden tukemisen lisäksi myönteisen viestin antaminen kirkon suhtautumisesta uusperheiden elämäntilanteisiin ja uusperheellisten rohkaiseminen hakemaan kirkollista avioliittoon vihkimistä. Myös nämä tavoitteet tulisivat saavutetuiksi, jos kirkossamme olisi tarjolla monipuolisempaa materiaalia avioliittoon solmimiseen liittyviin toimituksiin.

Piispainkokous toteaa, että edustaja-aloite 2/2014 "Vaihtoehtojen lisääminen avioliittoon vihkimisen kaavaan tilanteissa, joissa toisella tai molemmilla vihittävistä on lapsia" nostaa esille hyvin tärkeitä pastoraaalisia kysymyksiä. Niihin vastaamisessa ensiarvoisen tärkeää on, että Kirkollisten toimitusten kirjan avioliiton solmimista koskevia kaavoja sovelletaan kirkossamme entistä monipuolisemmin (esim. johdantosanat, puhe, esirukoukset), jotta toimitukset vastaisivat paremmin kirkon muuttuvaa toimintaympäristöä, jossa yhä useammilla vihittävillä pariskunnilla on yhteisiä lapsia ja/tai lapsia aiemmista parisuhteista.

Lisäksi piispainkokous pitää tärkeänä, että uusperheiden erilaisiin elämäntilanteisiin kiinnitetään huomiota pappien koulutuksessa ja että kirkossamme olisi myös saatavilla uusperheitä palvelevaa rukousaineistoa. Näihin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ilman, että tehdään tässä vaiheessa muutoksia Kirkollisten toimitusten kirjaan. Piispainkokous pitää tärkeänä, että kirkossamme avioliittoon vihkimistä kuten muitakin toimituksia kehitetään huomioimaan perheiden erilaiset elämäntilanteet.

Lappeenrannassa 10 päivänä syyskuuta 2014

Arkkipiispa

Kari Mäkinen

Piispainkokouksen pääsihteeri

Jyri Komulainen